

Kracht van gebed - Verlangen naar gebed, noodzaak en grootsheid

Bijbelstudie Efeze 1:1-19

Inleiding

Omdat het boekje *Opgeheven handen* van ds. H.J. van der Veen onvoldoende hoofdstukken bevat om het volledige kringseizoen te voorzien van Bijbelstudiemateriaal bieden we vanuit V&T een aantal ‘losse’ Bijbelstudies aan rond het thema ‘de kracht van het gebed’. De eerste Bijbelstudie is gebaseerd op de eerste twee hoofdstukken uit *Bidden: Vertrouwelijke omgang met de ontzagwekkende God* van Tim Keller. Efeze 1:1-19 staat centraal in deze Bijbelstudie.

Noodzaak

Wanneer Tim Keller in 1999 een Bijbelstudie cursus over de Psalmen geeft ontdekt hij dat wat de Bijbel gebiedt en belooft ten aanzien van het gebed veel rijker is dan hij tot dusverre beseft heeft. Door de gebeurtenissen in de wereld (de aanslagen in New York) en door omstandigheden in het privéleven van het echtpaar Keller (ziekte) komen Keller en zijn vrouw door de Heilige Geest tot het inzicht dat gebed van levensbelang is. Ze besluiten om elke avond samen te bidden. Vanaf dat moment ontstaat bij Keller het verlangen om ‘beter te leren bidden’.

Leren bidden

Keller reikt een aantal praktische handvatten aan die voor hem behulpzaam waren om beter te leren bidden:

- Het Bijbelboek Psalmen wordt wel het geïnspireerde gebedenboek van de Bijbel genoemd. De psalmen laten ons een heel scala aan soorten gebed zien: uitroepen van verbazing; felle protesten; verklaringen en veroordelingen; smekingen en verzoeken. Ze bestrijken niet alleen het hele terrein van alle radicaal verschillende soorten gesprekken die er zijn, maar ook van houdingen en emoties. Lees de psalmen als gebed en ga zo biddend door het Psalmenboek heen.
- Voor Keller was de Engelse theoloog John Owen een inspirator om het Evangelie en het gebed aan elkaar te verbinden. In één van zijn preken roept Owen er toe op ‘om de kracht van het evangelie te ervaren ... in uw eigen hart, want anders is alles wat u belijdt vergankelijk’. Deze ervaring van de kracht van het evangelie kan volgens Keller alleen door middel van gebed plaatsvinden (zowel in het openbaar, in de samenkomst van de gemeente, als in persoonlijke meditatie). Neem daarom de tijd voor meditatie, voor het overdenken wat je hebt gelezen, tussen het Bijbellezende en gebed.
- Het Evangelie leert ons dat we door het Middelaarswerk van Christus vrijmoedig tot Gods troon mogen naderen en dat God zelf door Zijn Geest in ons wonen wil en ons helpt om te bidden. Paulus schrijft in Romeinen 8:15-16 “Immers, zovelen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen van God. Want u hebt niet [de] Geest van slavernij ontvangen, [die] opnieuw tot angst [leidt], maar u hebt de Geest van aanneming tot kinderen ontvangen, door Wie wij roepen: Abba, Vader!” De Geest zelf helpt ons bidden (Romeinen 8:26-27). Ons bidden mag door daarom verwachtingsvol bidden zijn.
- Probeer zoveel mogelijk in het werk te stellen om zowel ’s ochtends als ’s avonds een moment te vinden om te bidden.

Kracht van gebed - Verlangen naar gebed, noodzaak en grootsheid

Bijbelstudie Efeze 1:1-19

Zelfkennis en kennis van God

Aan het slot van het eerste hoofdstuk vat Keller kernachtig samen waarom het zo belangrijk is dat we leren bidden. Het gebed heeft alles te maken met onze kennis van God, maar ook met zelfkennis. God vraagt niet slechts een verlanglijstje van ons, maar *onzelf*. Voor God kun je niets verbergen, in Zijn nabijheid ga je jezelf in een ander licht zien. Keller trekt daarom de conclusie dat “het gebed de enige weg is waarlangs je tot echte zelfkennis komt. Het is ook de belangrijkste weg waarlangs we diepgaande verandering ervaren.” Die verandering heeft betrekking op het aanbrengen van een andere ordening in de dingen die we liefhebben. Het gebed leert ons God lief te hebben boven alles. Dan komen we tot onze bestemming. “Ja echt, bidden maakt het veilig voor God om ons veel van de dingen te geven waar we het meest naar verlangen. Het is de manier waarop we God kennen, de manier waarop we God eindelijk als God behandelen. Gebed is gewoon de sleutel tot alles wat we moeten doen en moeten zijn in dit leven. We moeten echt leren bidden. We moeten wel.”

Paulus' gebed in Efeze 1

Aan de hand van Paulus brief aan de Efeziërs beargumenteert Keller hoe geweldig en belangrijk het gebed is. De brief aan de Efeziërs bevat meerdere gebeden. 1:3-14 bevat een lang lofprijzing van God naar aanleiding van de zegeningen die wij hebben mogen ontvangen door de persoon en het werk van Jezus Christus. De Heilige Geest die aan de gelovigen wordt geschonken geldt als onderpand. Hij bevestigt al die zegeningen aan ons met als doel dat wij God zouden verheerlijken.

Paulus' lofprijzing en dankzegging lopen uit op voorbede voor de gemeente. Deze volgorde is in overeenstemming met de joodse gebedsstructuur, waarbij de lofprijzing van God, (om wie Hij is en om wat Hij vroeger gedaan heeft) gevolgd wordt door een bede of verzoek om Gods handelend ingrijpen nu en in de toekomst.

De kern van de voorbede vinden we in vers 17: “opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en van openbaring geeft in het kennen van Hem.” Paulus bidt niet om verandering van de omstandigheden. Het staat vast dat de Efeziërs leefden te midden van veel gevaar en moeiten. Ze hadden met vervolging te maken en werden onderdrukt door machthebbers. Hun bestaan was een stuk minder veilig dan dat van ons vandaag de dag. Toch zie je in geen van deze gebeden de bede om een betere keizer, om bescherming tegen plunderende legers, of zelfs maar om brood voor hun volgende maaltijd. Dat wil overigens niet zeggen dat het verkeerd is om daar voor te bidden: Jezus leert ons in het Onze Vader te bidden om dagelijks brood, om verlossing van de boze.

Maar het belangrijkste wat God ons volgens Paulus kan geven is dat we Hem, de Drieenige God, beter leren kennen. Ook in de gebeden aan zijn brieven aan de Filippenzen (1:9-11) en de Kolossenzen (1:9-10) legt Paulus de nadruk op die kennis van God. Het gaat er daarbij om dat we God niet (alleen) met ons verstand kennen maar met ons hart.

Keller wijst erop dat we met ons verstand kunnen weten dat God heilig is, maar als ons hart met die waarheid verlicht wordt, dan gaan we ook in emotioneel opzicht inzien wat Gods heiligheid betekent en kiezen we er bewust voor om houdingen en gedrag die Hem kwetsen en pijn doen te vermijden.

Kracht van gebed - Verlangen naar gebed, noodzaak en grootsheid

Bijbelstudie Efeze 1:1-19

Paulus bidt dan in vers 1:18 ook om verlichte ogen van het hart. (De HSV vertaalt hier met ogen van uw verstand, er kan ook vertaald worden met ‘ogen van het hart’) In de Bijbel is het hart het controlecentrum waar onze diepste overtuigingen, onze meest fundamentele verlangens, onze gevoelens, en onze gedachten zetelen. Het gaat er dan ook om dat we een persoonlijke relatie met God hebben.

Keller citeert in dit verband John Murray: “Het leven van waar geloof kan geen leven van koele starre instemming zijn. Het moet de passie en de warmte hebben van liefde en gemeenschap omdat gemeenschap met God de kroon en het hoogtepunt is van ware religie.” Murray verwijst in dit verband naar 1 Petrus 1:8 waar de apostel schrijft “Hoewel u Hem niet gezien hebt, hebt u Hem [toch] lief. Hoewel u [Hem] nu niet ziet, maar gelooft, verheugt u zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.”

Volgens Keller ligt de kracht van onze gebeden niet allereerst in de moeite die wij doen, of in onze ijver, of in één of andere techniek, maar in onze kennis van God. Zonder dat krachtige besef van Gods werkelijkheid kunnen goede omstandigheden leiden tot een te groot zelfvertrouwen en geestelijke onverschilligheid. Wie heeft God nodig als alles onder controle is? Aan de andere kant kunnen moeilijke omstandigheden mensen moedeloos en wanhopig maken wanneer de kennis van wie God is ontbreekt omdat de liefde van God slechts een abstractie is, een begrip dat geen recht doet aan de werkelijkheid, in plaats van de oneindige, troostrijke aanwezigheid die ze zou moeten zijn.

Wat we meer dan wat ook nodig hebben om de omstandigheden van het leven aan te kunnen is daarom kennis van God. Paulus ziet het gebed, zowel het gezamenlijke als het persoonlijke gebed, niet enkel en alleen als een manier om iets van God gedaan te krijgen maar als een manier om meer van God zelf te krijgen! Er gaat voor Paulus niets boven het innerlijke leven met God. Dat innerlijke leven wordt dan niet bepaald door met uiterlijke omstandigheden. Innerlijke vrede wordt niet ontleend aan waardering, sociale status of voorspoed maar is gebaseerd op Gods onwankelbare liefde.

In Mattheüs 6:5-6 geeft Jezus zijn discipelen aan aantal basisprincipes ten aanzien van het gebed: “En wanneer u bidt, zult u niet zijn als de huichelaars; want die zijn er zeer op gesteld om in de synagogen en op de hoeken van de straten te staan bidden om door de mensen gezien te worden. Voorwaar, Ik zeg u dat zij hun loon al hebben. Maar u, wanneer u bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader, Die in het verborgene is; en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u in het openbaar vergelden.” Wanneer we een levende relatie hebben met God zullen we een innerlijke drijfveer hebben om te bidden, ook als de omstandigheden daar geen aanleiding toe geven. Om jezelf echt te leren kennen moet je eens nagaan over wat voor dingen je nadenkt als niemand kijkt, als niemand je dwingt om over iets specifiek na te denken. Gaan je gedachten op dat soort momenten naar God uit? Deze nadruk op innerlijk leven betekent niet dat we individualistisch leven: de God van de Bijbel leren we niet op ons eigen houtje kennen, we hebben daar de gemeente van Christus bij nodig.

Het gebed heeft in de Bijbel een centrale plaats. De aartsvaders bidden heel concreet en vertrouwelijk tot God in de omstandigheden waarin ze verkeren. Denk aan de voorbede van Abraham voor Sodom en Gomorra. Mozes is voortdurend in gesprek met God. David heeft

Kracht van gebed - Verlangen naar gebed, noodzaak en grootsheid

Bijbelstudie Efeze 1:1-19

het grootste deel van het boek psalmen, het gebedenboek van de Bijbel, geschreven. Jezus zelf leerde zijn discipelen bidden en was zelf frequent in gebed. Soms de hele nacht. Biddend ging Hij zijn lijden tegemoet. Aan het kruis sterft Hij met een gebed op zijn lippen. De Heilige Geest wordt uitgestort na vurig en eensgezind bidden van de discipelen. Overal in de Bijbel vinden we gebeden, en overal waar gebeden wordt is God. Daarom moet het gebed ons hele leven doordringen.

Keller besluit zijn hoofdstuk over de grootsheid van het gebed met een gedicht¹ van George Herbert (1593-1633). Dit gedicht bevat allemaal beelden waarmee de dichter de rijkdom en de oneindigheid van (de kracht van) gebed uitdrukt op een manier die ons voorstellingsvermogen overlaadt:

Prayer the church's banquet, angel's age,
God's breath in man returning to his birth,
The soul in paraphrase, heart in pilgrimage,
The Christian plummet sounding heav'n and earth

Engine against th' Almighty, sinner's tow'r,
Reversed thunder, Christ-side-piercing spear,
The six-days world transposing in an hour,
A kind of tune, which all things hear and fear;

Softness, and peace, and joy, and love, and bliss,
Exalted manna, gladness of the best,
Heaven in ordinary, man well drest,
The milky way, the bird of Paradise,

Church-bells beyond the stars heard, the soul's blood,
The land of spices; something understood.

Keller analyseert² het gedicht en schetst de volgende kenmerken van het gebed

- Gebed is een natuurlijk menselijk instinct
- Gebed is een voedende vriendschap
- Gebed verandert de mensen om ons heen
- Gebed is een reis
- Gebed helpt ons te volharden
- Gebed betekent jezelf en God kennen
- Gebed verandert dingen

---

¹ Zie voor een Nederlandse vertaling bijvoorbeeld:

<https://sites.google.com/site/arievanderkrogtvertalingen/george-herbert/de-tempel-30-59/021-prayer-i>

² Zie voor een uitgebreide (Engelstalige) analyse bijvoorbeeld ook:

<https://himpublications.com/blog/prayer-george-herbert/>

Kracht van gebed - Verlangen naar gebed, noodzaak en grootsheid

Bijbelstudie Efeze 1:1-19

- Gebed is een toevlucht
- Gebed verandert ons
- Gebed verenigt ons met God zelf
- Gebed is ontzag, intimiteit, strijd - maar toch de weg naar de realiteit

Kortom, er is niets belangrijker, of moeilijker, of rijker, of meer levensveranderend. Er is absoluut niets zo geweldig als bidden.

Gespreksvragen

1. *Keller schrijft over het verlangen om (beter) te leren bidden. Dat verlangen vinden we ook bij de discipelen die aan Jezus vragen “Heere, leer ons bidden” (Lukas 11:1). Herken je het verlangen om (beter) te leren bidden? Hoe geef je daar concreet invulling aan? Kunnen de handvatten die Keller biedt je hierbij helpen?*
2. *Paulus begint zijn gebed in de brief aan de Efeziërs met een lange lofprijzing. Op welke wijze geef jij de lofprijzing een plaats in je gebed. Hoe verhoudt zich dit tot bijvoorbeeld de voorbede of het smeekgebed?*
3. *Paulus legt in zijn gebeden voor de gemeenten veelal de nadruk op het beter leren kennen van God. Hij bidt dat God steeds meer van zichzelf openbaart aan de gelovigen. Wat vind je van deze manier van bidden?*
4. *Keller stelt ons een indringende vraag: Om jezelf echt te leren kennen moet je eens nagaan over wat voor dingen je nadenkt als niemand kijkt, als niemand je dwingt om over iets specifiek na te denken. Gaan je gedachten op dat soort momenten naar God uit? Wat zegt dat over onze geestelijke integriteit?*
5. *Keller stelt: “Nalaten te bidden is nalaten God als God te behandelen.” Door de hele Bijbel heen is gebed prominent aanwezig als de weg om met God te communiceren. Wat zegt dit ons over de relevantie van gebed voor ons eigen leven?*
6. *Welke kenmerken van het gebed uit het gedicht van Herbert spreken je aan? Waar zou je meer aandacht aan moeten besteden?*

Liedsuggestie:

Psalm 19, 139

Weerklank 200, 433

OTH 163, 334